

El cant dels

ocells

«El cant del ocells» és una de les més conegudes de les nostres cançons de Nadal. Tal com s'esdevé sovint, com que la lletra és molt extensa, a l'hora de cantar-la hom se sol limitar a les tres o quatre primeres estrofes. Això fa que no tothom s'hagi adonat que la lletra d'aquesta composició és un sorprenent catàleg d'espècies ornitològiques. A la versió que en coneixem (d'un recull de Joan Amades) són ni més ni menys que trenta-dos els noms d'ocells esmentats: l'àliga imperial, el pardal, el verdum, el lluer, el passerell, el tord, el rossinyol, la cotxa, el bitxac, el reietó, el canari, el cotoliu, el merlot, l'estiverola, el francolí, la puput, la tórtora, el colom, el pigot, el borroner, la guatlla, el cucut, la perdiu, la garsa, la griva, el gaig, la cadenera, el pinsà, el xot, el mussol, el gamarús i el duc. Qui en sabria dir tantes?

Gairebé tots aquest ocells són propis dels Països Catalans, tal com hem coprobat a l'estudi de Joaquim Maluquer Els ocells de les terres catalanes. L'única espècie exòtica és el canari, procedent, com indica el nom, de les illes Canàries, i introduït a tot Europa com a ocell de gàbia. En canvi, l'àguila imperial (o àguila coronada) és un ocell de grans espais oberts, que si bé no n'ha als Països Catalans hi ha estat observat accidentalment. És interessant d'observar que el nom àguila o àliga) no tenint valor específic, a diferència de tots els altres de la relació (llevat de borroner, aquest valor li és conferit per mitjà del determinatiu imperial. Però el cas de pigot i borroner és especial. De pigots (més usualment anomenats també picots, n'hi ha diverses espècies però el nom d'ocell borroner és desconegut i no l'hem trobat a cap repertori. Figura, és cert, a l'Alcover-Moll, però justament com a citació exclusiva d'aquesta cançó. No deu ser per casualitat, doncs, que pigot i borroner hi són esmentats en la forma del plural, com si es tractés, no d'unes espècies determinades sinó d'uns noms genèrics o, més aviat, descriptius (ocells que piquen i ocells que es mengen els borrons). La cançó, efectivament, diu que «pigots i borroners se'n pugen pels fruiters». Hi ha, encara, un altre ocell de la relació que ja no trobarem al nostre país, el francolí, gallinàcia de fàcil captura que, per aquesta circumstància, s'hi va extingir ara fa més d'un segle.